

Ószövetségi héber nyelv 5. tantárgyleírás

Az ismeretkör: Héber nyelv – írásmagyarázat gyakorlat

Kredittartománya (max. 12 kr.): összesen 12 kr.

Tantárgyai: 1.) Ószövetségi héber nyelv 5.

2.) Ószövetségi héber nyelv 6.

3.) Ószövetségi héber nyelv 7.

4.) Ószövetségi héber nyelv 8.

(1.) Tantárgy neve: Ószövetségi héber nyelv 5.	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: szabadon választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet, 50% gyakorlat	
A tanóra típusa: szeminárium	
Féléves óraszám: nappali: 26 levelező: 8	
Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak): Tanári magyarázat, óráközi feladatok, hallgatókkal közös megvitatás, értékelés. A kurzusok során, a nyelvi ismeretek mélyülésével egyre inkább előtérbe kerül az eredeti bibliai szövegek feldolgozása, teljes terjedelmű (nem egyszerűsített) szövegek, fejezetek közös, és egyéni tanulmányozása. A hallgatónak szabadon választott rövidebb bibliai szöveget kell lefordítani, értelmezni és prezentálni a többieknek, ami a közös gondolkodást és a nyelvi buktatók együttes felfedezését segíti elő.	
A számonkérés módja: (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy (szummatív szóbeli vizsga) A félévet szóbeli vizsga zárja le. A vizsga a félév teljes anyagát lefedi, és alapvetően egy hármas követelményrendszer alapján kell felkészülnie a hallgatónak: 1. Memoriter, vagyis eredeti bibliai szövegek memorizálása, az ötödik félévben Exodus 20,1-7 (a Tízparancsolat első kőtáblája). 2. Bibliai szövegolvasás eredetiben, az ötödik félévben Jeremiás 18. Ezékiel 37. Zsoltárok könyve 11. és 19. fejezet. 3. A nyelvtani ismeretek alapos elsajátítása, ami az ötödik félévben kiemelten a héber igeörzsek teljes áttekintése (kiegészítve az igei szuffixumok, az <i>infinitivus constructus</i> és vonatkozó mellékmondatok tárgyalásával) a kapcsolódó nyelvtani gyakorlatok feldolgozásával.	
Az értékelés típusa és módszere: A kurzus teljesítésének alapfeltétele a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 49/A. §-ban rögzített minimum óralátogatási kötelezettség teljesítése. Az értékelés típusa: ötfokozatú, kritériumorientált értékelés.	
A szóbeli vizsga értékelése: Jeles (5): A hallgató jól elsajátította a féléves tananyagot, pontosan ismeri a szabályos ige összes képezhető alakját a hét igeörzsből. Képes lefordítani kijelölt bibliai verseket vagy rövidebb szövegrészeket, és pontosan teljesíti a félév gyakorlati követelményeit. Jeles (4): A hallgató alapvetően tisztában van a féléves tananyaggal, tudását képes alkalmazni, ugyanakkor tudásában és annak alkalmazásában vannak kisebb hiányosságok. Közepes (3): A hallgató csak részben tudta elsajátítani a féléves tananyagot. Mind tudásában, mind annak alkalmazásában jelentősebb hiányosságai vannak. Elégséges (2): A hallgató tudásában alapvető hiányosságok vannak, nem tudja megkülönböztetni a különböző igei alakokat kontextusban, és nem tudja megfelelően értelmezni a Héber Biblia alapvető, szövegközi jellemzőit.	

Elégtelen (1): A hallgató tudásában olyan szintű hiányosságok vannak, ami nem teszi lehetővé, hogy a kurzust teljesítettnek tekintse, további ismeretek nem építhetők a megszerzett tudására. A kötelező memoritert sem tudja elmondani.

Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további (sajátos) módok (ha vannak):** A gyakorlati jegybe a hallgatók félévközi munkája és teljesítménye is beleszámít.

A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): 5-8. félév

Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: Ószövetségi héber nyelv 4.

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

A kurzus anyaga és célja

A kurzus anyaga a hét héber igeörzs teljes leírása, kiegészítve az igei szuffixumok, az *infinitivus constructus* és vonatkozó mellékmondatok tárgyalásával. A félév végére a hallgató magabiztosan olvas eredeti héber bibliai szövegeket, és a szövegek preparálásához biztosan használja az idegen nyelvű szótárokat. A nyelvtani témakörökhöz kapcsolódó gyakorlati feladatok folyamatos megoldásával a tanuló egyre magabiztosabban fordít héberrel magyarrá, következetesen alkalmazza a kontrasztív szemléletet a nyelvtanulásban.

Témakörök:

1. A héber igeörzsek általános jellemzése
2. *Nifal*
3. *Piel*
4. *Pual*
5. *Hifil*
6. *Hofal*
7. *Hitpael*
8. Igei szuffixumok
9. *Infinitivus constructus*
10. A vonatkozó névmás
11. A melléknevek középfoka
12. A pauza miatti változások a pontozásban

A **2-5** legfontosabb **kötelező**, illetve **ajánlott irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Forrás

- *Biblia Hebraica Stuttgartensia*, 4. kiadás, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1997. ISBN 9781598561630
- *Torah, Prophets, Writings Massoretic Text according to Jacob ben Chayim and C.D. Ginsburg with 4284 textual notes, based on the massorah, ancient editions and targumim* 2005, <http://www.bibles.org.uk>

Kötelező irodalom

- Weingreen, Jacob: *A Practical Grammar for Biblical Hebrew*. Oxford, Oxford University Press, 1959. (vonatkozó részek: 51-64. fejezetek) ISBN 9780198154228

Ajánlott irodalom

- Egeresi, László Sándor: *A bibliai héber nyelv tankönyve*. Budapest, Új Mandátum könyvkiadó, 2009. ISBN 9789639808621
- Gesenius, Wilhelm: *Gesenius' Hebrew Grammar*. (Edited and Enlarged by E. Kautzsch), Mineola, New York, Dover Publications, 2006. ISBN 9780486443447

Szótár

- *Gesenius' Hebrew and Chaldee Lexicon to the Old Testament*. Grand Rapids, Michigan, 1982. ISBN 0802880290
- Árus Lajos: *Ószövetségi héber-magyar szómagyarázat 1. rész (Mózes öt könyve)*. Budapest-Gödöllő, Iránytű Kiadó, 1996. ISBN 963905500X
- Stricker Simon, *Héber-magyar bibliai szótár*, Országos Rabbiképző Intézet, Budapest, 1999. ISBN 9630365464

Konkordancia

- Lisowsky, Gerhard, *Konkordanz zum hebräischen Alten Testament*, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1993. ISBN nélkül

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása (magában foglalja)

- A bibliai héber nyelv alapfokú ismeretét, ezen belül a héber igeörzsek pontos, általános ismerete. Ezen kívül az igehez kapcsolódó egyéb alakok (szuffixumok, *infinitivus constructus*) és további névszói formák, a ponttáció speciális eseteinek elsajátítása.

b) képességei

- Képes a pontos szövegolvasásra- és értelmezésre,
- a gyakorlatok fordításán túl, képes a kijelölt bibliai szövegek önálló feldolgozása héber szótárak segítségével.
- Képes a szakterületéhez tartozó szakirodalom feltárására, értelmezésére és önálló feldolgozására.
- Képes az informatikai ismeretek felhasználói szintű alkalmazására,
- Képes tudása és képességei önálló továbbfejlesztésére.

c) attitűdje

- Folytonosan fejleszti saját tudását és keresi tudása gyakorlati megvalósításának lehetőségeit.

d) autonómiája és felelőssége

- Autonóm személyiség, a csoport többi tagjával együttműködve képes részt venni a közös feladatok megoldásában.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Kovács Zoltán tudományos munkatárs**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Bödör Zoltán mesteroktató**